

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

Економічний зміст обліку розрахунків за виплатами працівникам характеризується усестороннім вивченням вітчизняними науковцями і практиками та аналізом різних видів виплат, що регламентовані чинним законодавством. Законодавча та нормативно-правова база обліку розрахунків за виплатами працівникам в Україні досить ґрунтовна, зрозуміла до використання її практичними бухгалтерами. Проте, у зв'язку з трансформаційними процесами в економіці країни, змінами податкового законодавства, облікової політики суб'єктів підприємницької діяльності, виникають ряд питань практичного спрямування, які потребують подальшого дослідження, обґрунтування та використання.

Сьогодні в Україні існує низка проблем пов'язана з обліком розрахунків за виплатами працівникам, одними з головних є невідповідність розміру виплат працівникам до реального прожиткового мінімуму та виду і часу відпрацьованої роботи; помилки при нарахуванні цих виплат та утримань з них; заборгованості за виплатами працівникам тощо.

Витрати на оплату праці є складовою структури витрат виробництва, які пов'язані практично з усіма видами діяльності підприємства, тому правильність їх формування є головною стратегією для бухгалтерської служби. Зміни законодавчої та нормативно-правової бази, внутрішні проблеми обліково-економічного характеру є основними причинами соціально-економічної нестабільності, розвитку тіньової економіки, еміграції працездатного населення країни.

Аналіз досліджень щодо питань ведення бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам дозволяє зробити висновок про те, що облікові процеси та їх документальне підтвердження знаходяться на задовільному рівні, проте мають місце ряд недоліків документального відображення виконаних господарських операцій: не заповнюються повністю всі необхідні реквізити в документах; не завжди у первинних документах знаходять своє відображення дані щодо перевиконання норм, підвищення якості та інтенсивності праці, що негативно впливає на суму нарахованої зарплати працівникові.

Для покращення формування первинної облікової документації в частині розрахунків за виплатами працівникам вважаємо за необхідне:

- посилити контроль за наявністю усіх необхідних реквізитів у первинних документах з обліку праці та її оплати;
- підвищити відповідальність посадових осіб, до функції яких належить своєчасна і якісна реєстрація вихідних даних в первинних облікових документах;
- забезпечити дотримання графіка документообігу та своєчасне подання до бухгалтерії первинних документів усіма підрозділами, службами та працівниками;
- прискорити автоматизацію обліку у підприємстві (зокрема в частині первинного обліку), що дозволить значно скоротити час обробки інформації, необхідної керівництву для прийняття управлінських рішень.

З метою вирішення проблем за розрахунками з працівниками та підвищення ефективності використання трудових ресурсів існує нагальна необхідність у ретельному виборі напрямів удосконалення обліку виплат працівникам на рівні підприємства та держави в цілому, основними з яких є:

- удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази;
- встановлення мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму відповідно до сучасних реалій;

- підбір найефективніших систем і форм оплати праці та розцінок за обсяги і якість виконуваної роботи;
- посилення мотивації праці;
- правильне оподаткування заробітної плати та прирівняних до неї виплат;
- своєчасний розрахунок за виплатами працівникам.

Соціальний пакет працівника передбачає оплату йому невідпрацьованого часу (період відпустки, дні тимчасової втрати працездатності, виплати по вагітності і пологах тощо). У зв'язку з цим виникає потреба в розрахунку середньоденної заробітної плати для нарахування вище вказаних виплат. Оскільки в розрахунок даного показника входять не всі виплати отримані працівником, є велика ймовірність допущення помилки. На нашу думку, доцільно розробити та рекомендувати для використання первинний документ «Розрахунок середньоденної заробітної плати» для нарахування відпускних виплат та виплат з тимчасової втрати працездатності. Запропонований документ міститиме в собі обліково-інформаційні дані про виплати працівникові за період, що входить до розрахунку, визначену суму середньоденного заробітку, кількість днів, на які нараховується виплата, сума виплати, суми нарахувань на відпускні (лікарняні) та утримань з них, а також вказується кореспонденція рахунків за кожною господарською операцією.

За умов автоматизації бухгалтерського обліку запропонований документ формуватиметься автоматично при зазначенні розрахункового періоду та видів виплат, що враховуються при розрахунку середньоденної зарплати.

Отже, посилення контролю за якістю заповнення первинних документів, своєчасного їх надходження до бухгалтерії підприємства, запровадження автоматизації обліку, а також удосконалення чинного законодавчого та нормативно-правового поля, забезпечать підвищення якості обліково-економічної інформації та покращення бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам.